

Дунав, км 1178,7 л.о.

(Тотски Дунавац / рукавац Бељарица)

На тој километражи, према подацима из нашег Атласа и службене књижице Даљинара Дунава, важећег 1991, налази се доњи крај, одн. излаз споменутог рукавца. Непосредно изнад горњег шпица острва Бељарице Горње. „Могућност пролаза при водостају од + 200“. Међутим, на дан нашег излета водостај Дунава у Земуну био је чак 240, па се није могло ући, и попречни спруд је био итекако видљив. Од времена објављивања Атласа (1991) податак је постао застарео, рад дунавске воде је наталожио песак и земљу, и при овом водостају затворио спој рукавца и речног тока.

Од Бошка Антића у међувремену сазнајемо да су у оптицају различити називи за ове терене о којима говоримо. Два острва Бељарице се негде воде и као Вучје аде, а сам назив Бељарица односи се и на пространи ритски терен, мало узводније. А тај исти ритски терен неки зову и Црвенка, Балатон.

Но, ми идемо тамо да пловимо, не да тумарамо ритовима.

Окупљање: за долазак на брод 'Истар', онима који не користе свој аутомобил, најподеснија је линија градског аутобуса 88, води тачно на земунски дунавски кеј. А кеј је најомиљеније земунско шеталиште! Сваког дана, у свако доба дана. Шетачи, мајке са малом деце, докони пензионери који не знају како да испуне дан, бициклисти, возачи

ролшуа, шетачи паса, улични свирачи, продавци ђинђува и сладоледа. На платоу код музичког павиљона видимо да се нешто дешава, постављена нека нејасна метална конструкција, неки важни људи и жене, званичног држања, камере, каблови, микрофони. Сутрадан смо у вестима видели да је, на мађарску иницијативу, откривен споменик Сибињанин Јанку, историјској личности из ранијих векова, великаш мађарског порекла, рођен у Румунији, борио се на нашим теренима (против Турака). Такође, сутрадан у 'Политици' наш пријатељ Мики Величковић, који држи чамац у НК 'Бгд' и фоторепортер је и спољни сарадник листа, објављује слику уличних, парковских свирача, поред којих смо и ми прошли.

На путу до нашег брода, код Старе капетаније, радови на постављању новог пристанишног дока постају видљиви, мада нема ни радника, нити икаквих грађевинских и машинских постројења, нити се ишта ради, ништа се не чује. Недеља је! Слика као доказ, али садржај на слици смо композиционо лоше распоредили, те побијена цеста конструкција заклања остале цеви-шипове, спремне за усправно побијање, кад им дође време.

И коначно наш брод-домаћин, на свом је месту уз понтон Наутичког клуба 'Земун' (што смо прочитали на капији). Брод стрпљиво чека окупљање позваних пријатеља, учесника излета. Из даљине запажамо да је делимично променио визуелни изглед, префарбан је у светло грао-нијансу, после смо видели да су у току и остали, текући столарски и фарбарски радови редовног одржавања. . .

На броду срдачан дочек од стране пријатеља и капетана Ђорђа, коме помажу морнар унук, и унука, вредни ђак са књигом на летњем излету. Охлађено пиће добродошлице и освежења свима који су стигли, наздрављање у пријатној хладовини крмене палубе, одакле ми покушавамо да направимо неке снимке. Гледамо из другачије, седеће перспективе прве постављене шипове будућег земунског речног пристаништа, разгледамо водену околину из фотеље. Замишљамо како ће то све функционисати, кад свака активност на води има своје потребе и своје законитости. Будуће земунско пристаниште великих путничких лађа крузера, али њима треба простран акваторијум за маневрисање, те се питамо шта ће бити са понтонима наутичког клуба, са веслачима и кајакашима околних клубова, са спрудом на купалишту 'Лидо' и његовим купачима, са војним понтонским мостом. . .

О свему томе делимично говори и наредна слика: Стара капетанија, прва 4 побијена стуба, ускладиштене цеви на радном сплаву – будући стубови, уздужни понтон НК 'Земун' са својим чамцима. На хоризонту, назире се и авалски торањ бр. 2.

Фоторепортери – чак и у туђој кући – морају бити радознали и имати добар вид и изоштрено око. На предњој палуби, испод надстрешнице крова, лепо откриће: право ластино гнездо! Да ли је настањено?

Крећемо на излет. Циљ: Тотски Дунавац, 5 – 6 км узводније, онај који је стрелицом означен на Гугловом снимку. Пролазимо испод моста, и идемо пловним путем. Да је Дунав оплићао, види се већ увелико. Дугачак спруд пружа се од Бељарице Доње ка мосту, чамци и купачи који газе по води. Плитак Дунав, плитка Сава. Чамци су у Чукаричком рукавцу заробљени већ 10-ак дана.

На доњој слици размак између Бељарице Горње и Доње, пролаз само за шикље и гумене чамце.

Горњи шпиц Бељарице Горње (десно) и улаз у њен рукавац. Обично, ту је и плиће. Усидрени чамци, купачи који газе по дну! Многи ту проводе највећи део дана.

У лаганој, узводној пловидби, сада већ напрегнуто гледамо у обалу и тражимо наш циљ, али вода се повукла, никаквих рукаваца, ни широких ни уских, обалско зеленило се раширило и испреплетало, и скрива сва могућа рачвања. Опште разочарење на броду, и онда угледасмо земљани део обале, са траговима некаквог копаног спојног канала преко њега. У позадини, ред високих стабала наговештава постојање тог рукавца, који сада више није имао спој са Дунавом.

Враћамо се неостварених надања, и договарамо се, за утеху, да идемо на раније место – у рукавац 2 Бељарице. Тешимо се између себе да и није битно да будемо баш тамо, где смо наумили, већ што смо уопште побегли из града, што смо на води.

Приближно прекопута високе коцкасте зграде фирме 'Кнауф' и узводно од горњег шпица Бељарице Горње – пањ у води, високо штрчи при овом ниском водостају. Природни пањ значи да је у плиткој води. На слици је вероватније стабло дрвета, које је плутало и својим тежим делом, кореном, заплело се о нешто на речном дну. Изненађење, нико на броду не зна од када је ту. Истог дана и на истом месту био је и непознати Г. Стојић, и већ увече на својој фејсбук страници објавио доње 2 слике, које ми сада позајмљујемо овде.

У лаганом смо повратку, без журбе, усмерени ка мосту, и пред нама лепа панорама Земуна и Бгда, уоквирена мостовском конструкцијом. У лењом разговору похвално се изражавамо о оволиком броју чамаца на води.

Морамо да прођемо испод моста, да се окренемо и онда код километарског стуба усмеравамо се у рукавац острва Балатон.

Недеља је, у рукавцу већ више чамаца него прошли пут. Проналазимо и нашу бову, о чију алку смо се везивали, али сада је на обали велики пас, одрасли вучјак, узнемирен величином нашег брода, лаје жестоко. Из жбуња и 'приватног поседа' излази и нека жена да види шта се дешава, камперски неуредно обучена, гледа нас намрштено али не смирује пса. Обала је, срећом, стрма и пешчана, вода слабог протока, и Ђорђе и унук везују брод прамчано за обалско дрво. Сада се из шумарка појављује и власник пса и бове, прилази привезаном броду и љубопитљиво га разгледа са обале.

Укрцанима је већ доста напетости, време је ручку, а и деца су гладна, и Ђорђе издаје наређење да се столови припреме за обед. Кутију топлог роштиља, упакованог у алуминијумску фолију, нисмо сликали, сликали смо сами себе.

После обилног ручка – слободне активности, односно неактивности. На броду пријатна хладовина од обалског врбака, подстицајна за дуге разговоре, у које је сада укључен и капетан. У рукавцу дефиле породичних чамаца и бродова, пуни раздраганих излетника.

На локацији где смо се привезали – случајно – лепа прилика и да обновимо наша скромна школска знања из геологије и седиментације стена, како се то стручно и научно каже. Дуж целе обале слојеви, пешчани, земљани, муљевити, али авај, претегосе бокасте чаше белог вина.

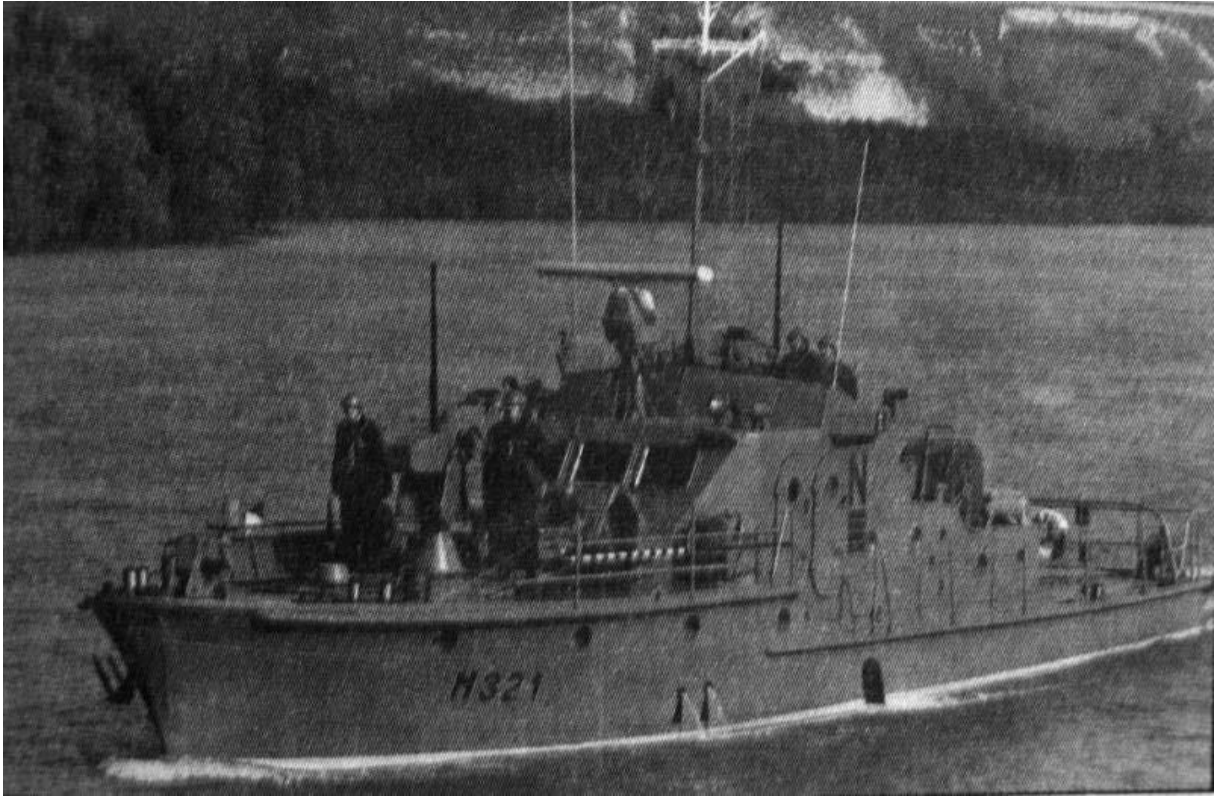

У једном тренутку наилази и нови глисер нашег познаника са портала 'Моја лађа' – Милета Стаматовић. На толиком Дунаву сусрет баш овде!

Наш шетни брод 'Истар' и нас неколико укрцаних пловили смо по лепом сунчаном дану из сопственог уживања, ишли где нам се прохтело, али неки су ту пловили и из дужности, и зато што је тако требало. Тако, пре много, много година, можда и пре 50 година, овим рукавцима пролазио је млади потпоручник Бошко Антић, укрцан на речни миноловац. Биле су то редовне, планиране вежбовне пловидбе младих морнара тадашње југословенске речне флотиле. Покушајмо да замислимо оволике бродске грдосије у побочним дунавским рукавцима, припреме њихових заповедника и старешина, и управљање бродским моторима кроз плитку и замућену воду. . . У сваком случају, они су неупоредиво боље савлађивали географију и хидрографију наше земље од нас, туриста на води, као и сва друга, морнарска понашања и радње на води. Речени Бошко је од најнижег чина, кроз каријеру, доспео до највишег чина у морнарици. За респект и поштовање (мада су обе речи истог значења). Из Бошкових књига може се много шта научити.

На доњим двама сликама у питању је исти брод – миноловац. Пловио је и овим овде описаним рукавцима, и свим другим на Дунаву.

Нема озбиљнијег брода без помоћног чамца! Тако и 'Истар' има свој, прављен по плановима и нацртима, рукама свог капетана од остатака шпер-плоче. Уредно је регистрован у београдској Капетанији, а са спареним мотором може да оствари и глисирајућу брзину.

Закључак: свим чамцима из Земуне и Бгда који планирају кратке викенд-излете и питају се – 'Куда?', напред описана места су препоручена, јер су лепа и пријатна за боравак. Такође Белегишке аде, доста узводније, и Турски Дунавац, мало низводније. Ко зна за друге локације, нека нам јави.

Са деде на – унука! Пријатна пловидба, Радовановићи.

(Текст и слике: З. Радмиловић, Р. Јечинац).

Бгд, 22. јули 2019.

* * * *